

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/

สำเนา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น
๒๖๖๓๐ ๓๖ ๓๒ ๓๓ ๓๔
เรียน รัฐ-กค., มท., ผอ.สงป., เลขา-สคก., สศช.

อ้างถึง บัญชีหนังสือที่อ้างถึง

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ตามที่ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น ไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วยความละเอียดปรากฏตามบัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๕ ลงมติว่า

๑. อนุมัติในหลักการทั้ง ๒ ข้อ ตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ และให้กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการจ่ายเงินคืนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ได้นำเงินมาคืนทางราชการแล้วให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จโดยเร็วต่อไป

๒. ให้กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงบประมาณไปพิจารณาประกอบการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

๓. ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เร่งพิจารณากำหนดนโยบายการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้ชัดเจนโดยเร็ว และให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง [(ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ (เรื่องเสร็จที่ ๖๑๑/๒๕๖๔))] ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาทราบด้วย/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ประไพ คำสกุล

(นางประไพ คำสกุล)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๖๓๔ (ศรีวิภา), ๑๕๓๒ (วัลภา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

หมายเหตุ รัฐ-กค. : จึงเรียนยืนยันมา

รัฐ-มท. : จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาทราบด้วย

ผอ.สงป., เลขา-สคก., สศช. : จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

บัญชีหนังสือที่อ้างถึง

เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น

๑. หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๒.๒/๑๑๒๒๘ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๖/๑๑๘๕๔ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕
๓. หนังสือสำนักงานประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๑๒/๖๕๒ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕
๔. หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๒/๙๘ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕
๕. หนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๐๘/๓๗๖๖ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕

บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น

๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๒.๒/๑๑๒๒๘ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๖/๑๑๘๕๔ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕
๓. สำเนาหนังสือสำนักงานประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๑๒/๖๕๒ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕
๔. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๒/๙๘ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕
๕. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๐๘/๓๗๖๖
ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕

ด่วนที่สุด
ที่ พม ๐๔๐๒/ ๗๓๔๒

กวด. ๘๐
วันที่ 17 มิ.ย ๖5
เวลา 14.00 น.

สสค. (eMail)

ส่ง : กวด.

รับที่ : 56135/65

17 มิ.ย. 2565 เวลา 13.30 น

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงคลองมอหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐

๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
๒. สำเนาสรุปผลการประชุมหารือเพื่อทบทวนแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาผู้สูงอายุที่ได้รับ
เบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
๓. สำเนาสรุปผลการประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔
เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔
๔. สำเนาสรุปผลการประชุมหารือระหว่างกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๔
๕. พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓
๖. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๖/๖๔๐๑
ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕
๗. สำเนาหนังสือสำนักพัฒนาสังคม ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๕๐๕/๕๕๘ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕
๘. สำเนาหนังสือเมืองพัทยา ที่ ขบ ๕๒๓๐๘/๓๖๑๓ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๕
๙. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๒/๑๑๒
ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔
๑๐. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๖/๑๔๕๕๗ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๔
๑๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๘.๓/๓๒๔๔ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๕
๑๒. รายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเสนอพร้อมกับขออนุมัติต่อคณะกรรมการ
ตามมาตรา ๒๗

ด้วยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอเสนอเรื่อง มาตรการในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น เพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา
โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม
คณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๔ การสร้างโอกาส
และความเสมอภาคทางสังคม ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์) กำกับการบริหารราชการ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการด้วยแล้ว
ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

ตามที่ได้มีการเสนอข่าวทางสื่อมวลชน กรมบัญชีกลางตรวจพบผู้มีสิทธิได้รับ
เบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับการรับสวัสดิการอื่น เช่น บำนาญ บำนาญพิเศษ พบว่ามีผู้สูงอายุที่ได้รับผลกระทบ
และนำเงินมาคืนทางราชการแล้ว (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕) จำนวน ๒๘,๓๔๕ ราย เป็นเงิน
ทั้งสิ้น ๒๔๕,๒๔๓,๑๘๙.๗๐ บาท (สองร้อยสี่สิบห้าล้านสองแสนสี่หมื่นสามพันหนึ่งร้อยแปดสิบเก้าบาท
เจ็ดสิบสตางค์)

๑.๒ มติคณะกรรมการ...

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ได้มีข้อสังเกต แนวทางการช่วยเหลือเยียวยาผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่นและเจ้าหน้าที่ ที่ดำเนินการโดยสุจริตที่ให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา กำหนดหลักเกณฑ์กลาง ในการพิจารณาว่าผู้ใดสุจริตให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้น อาจเกิดเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ และการตีความข้อกฎหมายได้ สมควรที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติจะพิจารณาแนวทางปฏิบัติในประเด็น ดังกล่าวให้ชัดเจน

๑.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการผู้สูงอายุ ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๓.๑ ประชุมหารือ เพื่อทบทวนแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาผู้สูงอายุที่ได้รับ เบี้ยยังชีพที่มีซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ โดยรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธานการประชุม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ (กองกฎหมาย) กรมกิจการผู้สูงอายุ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น กรมบัญชีกลาง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานอัยการสูงสุด โดยมติที่ประชุม มอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำหนังสือหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อพิจารณาระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๒ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ว่าขัดแย้งกับพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๑ (๑๑) มาตรา ๑๒ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๘ วรรคสอง บุคคลซึ่งมีอายุ เกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสม จากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือไม่ โดยให้รับผิดชอบดำเนินการโดยเร่งด่วน (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๓.๒ ประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) เป็นประธานการประชุม ซึ่งที่ประชุม คณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบและมอบหมาย ดังนี้

๑.๓.๒.๑ มอบหมายกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการคลังหาแนวทางการจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น และได้นำเงินมาคืนให้ทางราชการทั้ง ในส่วนจำนวนเงินที่มีการนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินแล้ว จำนวนเงินที่นำส่งเป็นเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นหรือจำนวนเงินที่อยู่ระหว่างการรอส่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งแจ้งให้มีการถอนฟ้องหรือ ระงับการบังคับคดีในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการดำเนินคดีเรียกคืนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เนื่องจากไม่มี มูลหนี้ที่จะใช้สิทธิเรียกคืนได้ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๑ เดือน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

๑.๓.๒.๒ มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ นำมติตาม ข้อ ๑.๓.๒.๑ เสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ (รายละเอียด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๑.๓.๓ ประชุมหารือ ๓ กระทรวง ได้แก่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายุ่งยาก ที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๔ โดยที่ประชุมมีมติ เห็นชอบให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เสนอมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาย

ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น ต่อคณะรัฐมนตรี ตามมติคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ ที่มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการคลังหาแนวทางการจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้สูงอายุรับเบี้ยยังชีพซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น และได้นำเงินมาคืนให้ทางราชการทั้งในส่วนจำนวนเงินที่มีการนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินแล้ว จำนวนเงินที่นำส่งเป็นเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจำนวนเงินที่อยู่ระหว่างการรอส่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งแจ้งให้มีการถอนฟ้องหรือระงับการบังคับคดี ในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการดำเนินคดีเรียกคืนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เนื่องจากไม่มีมูลหนี้ที่จะใช้สิทธิเรียกคืนได้ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ เพื่อแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น ในกรณีที่ถูกเรียกเงินเบี้ยยังชีพคืนและผู้สูงอายุได้นำเงินมาคืนให้กับทางราชการแล้ว รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ที่วินิจฉัยว่า “เงื่อนไขที่กำหนดว่าผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพต้องไม่เป็นผู้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ เป็นเงื่อนไขที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญฯ และพระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ เงื่อนไขนั้นจึงใช้บังคับไม่ได้ การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุที่ไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขดังกล่าว จึงเป็นการจ่ายเงินให้โดยชอบแล้ว ในกรณีที่ผู้สูงอายุผู้ใดได้นำเงินมาคืนทางราชการ หน่วยงานของรัฐที่รับเงินไว้ย่อมมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินนั้นคืนให้ผู้สูงอายุผู้นั้นต่อไป”

๒.๒ มาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ระบุว่าเรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๓ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๙ (๑) ให้อำนาจคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาโดยเร่งด่วน

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ ตามระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๕ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๖ (๔) ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามระเบียบว่าต้องไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้รับเงินบำนาญ เบี้ยหวัด บำนาญพิเศษ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งไม่มีฐานข้อมูลในเรื่องดังกล่าว ส่งผลให้ผู้รับบำนาญพิเศษมายื่นคำขอเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และได้รับสิทธิเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๖๒ กระทรวงมหาดไทยได้แก้ไขระเบียบให้กรมบัญชีกลางเป็นผู้จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ทราบว่าการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุซ้ำซ้อนกับการจ่ายเงินบำนาญพิเศษ และบำนาญรายการอื่น ๆ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการผู้สูงอายุ ได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ขอข้อมูลผู้สูงอายุที่นำเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาคืนให้ทางราชการแล้วพร้อมจำนวนเงิน พบว่ามีผู้สูงอายุที่นำเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาคืนให้ทางราชการแล้ว (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕) จำนวน ๒๘,๓๔๕ ราย เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๔๕,๒๔๓,๑๘๙.๗๐ บาท (สองร้อยสี่สิบห้าล้านสองแสนสี่หมื่นสามพันหนึ่งร้อยแปดสิบเก้าบาทเจ็ดสิบสตางค์) (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖ - ๘)

๔.๒ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๘ วรรคสอง ระบุว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

๔.๒.๒ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๙ (๑) ให้อำนาจคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๔.๒.๓ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๑ ระบุว่า ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ (๑๑) “การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม” และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดว่า การเรียกร้องสิทธิหรือการได้มาซึ่งสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิและประโยชน์ที่ผู้สูงอายุจะได้รับตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น

๔.๒.๔ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๖ ได้กำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิจะได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ (๑) มีสัญชาติไทย (๒) มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทะเบียนบ้าน (๓) มีอายุหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งได้ลงทะเบียน และยื่นคำขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ (๔) ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์ใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้รับเงินบำนาญ เบี้ยหวัด บำนาญพิเศษ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รายได้ประจำ หรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้เป็นประจำ ยกเว้นผู้พิการและผู้ป่วยเอดส์ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘

๔.๒.๕ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ ซึ่งระบุการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ก่อให้เกิดภาระต้องงบประมาณ หรือภาระทางการคลังในอนาคต ตามที่คณะกรรมการกำหนด ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบจัดทำแผนบริหารจัดการ กิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ ประมาณการรายจ่ายแหล่งเงินที่ใช้ตลอดระยะเวลาดำเนินการและประโยชน์ที่จะได้รับเสนอในการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี

๔.๓ การศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขณะนี้อยู่ระหว่างศึกษา โดยได้มีการจัดประชุมคณะกรรมการกำหนดนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุภายใต้คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติแล้ว จำนวน ๒ ครั้ง และจัดประชุมคณะทำงานศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุภายใต้คณะอนุกรรมการกำหนดนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน ๗ ครั้ง เพื่อกำหนดนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้มีความเหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศต่อไป โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๕

๕. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ คณะกรรมการกฤษฎีกา ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว โดยมีความเห็นว่า มาตรา ๔๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติรับรองสิทธิของผู้สูงอายุ ระบุว่าบุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่

กฎหมายบัญญัติ โดยบทบัญญัติดังกล่าวบัญญัติไว้ในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย จึงเป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิไว้โดยแจ้งชัด ความว่า “ตามที่กฎหมายบัญญัติ” นั้น มิได้หมายความว่ารัฐจะตรากฎหมายจำกัดสิทธิหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขให้สิทธิดังกล่าวลดน้อยหรือด้อยลงได้ การกระทำเช่นนั้นย่อมเป็นการขัดต่อบทบัญญัติแห่งมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สำหรับเงื่อนไขเบื้องต้นที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในมาตรา ๔๘ วรรคสอง มีเพียงสองประการ คือ อายุเกินหกสิบปีประการหนึ่งและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพอีกประการหนึ่ง ดังนั้น นอกจากหลักเกณฑ์ในเรื่องอายุแล้ว การไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ จึงเป็นหลักเกณฑ์สำคัญที่รัฐจะพึงตรากฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินช่วยเหลือบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวได้ เช่น กำหนดเกณฑ์ที่พึงจะถือว่า “ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ” เป็นต้น บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่บัญญัติในมาตรา ๑๑ ว่า “ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ดังนี้” โดยบัญญัติไว้ใน (๑๑) ว่า “การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม” การแปลความใน (๑๑) ดังกล่าว จึงต้องแปลให้สอดคล้องกับสิทธิที่ประชาชนได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพจะต้องได้รับอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมโดยคำนึงถึงอายุและรายได้ที่บุคคลนั้นมีอยู่ การกำหนดเงื่อนไขว่าต้อง “ไม่เป็นผู้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ” ตามที่ปรากฏในระเบียบของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ และระเบียบของกระทรวงมหาดไทยที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามระเบียบของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติดังกล่าว นั้น ย่อมไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นการกำหนดที่มาแห่งรายได้โดยไม่คำนึงว่ารายได้ที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ มีจำนวนเท่าไร บุคคลนั้นอยู่ในฐานะ “ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ” หรือไม่ โดยผลของการกำหนดเงื่อนไขเช่นนี้ จึงทำให้ผู้มีอายุเกินหกสิบปีทุกคน ไม่ว่าจะมิฐานะร่ำรวยเพียงใดหรือมีรายได้ประจํามากมายเพียงใด ถ้าไม่เคยได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ แล้ว ย่อมมีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนตามระเบียบดังกล่าวทุกคน ในขณะที่ผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ แม้เพียงจำนวนเล็กน้อยโดยไม่มีรายได้อื่นอีกเลย กลับไม่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพ ผลเช่นนี้ย่อมไม่อาจถือได้ว่ามีลักษณะ “อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม” ตามมาตรา ๑๑ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จึงเห็นว่า เงื่อนไขดังกล่าวที่กำหนดไว้ในระเบียบของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติและในระเบียบของกระทรวงมหาดไทย เป็นเงื่อนไขที่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ มิได้ให้อำนาจคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติในการออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุดังกล่าวไว้ บทบัญญัติแห่งมาตรา ๙ (๘) ที่ให้อำนาจกำหนดระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติดังกล่าว มีความหมายเฉพาะการออกระเบียบที่มีบทบัญญัติในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ กำหนดให้ออกระเบียบได้ ดังเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑ มิได้หมายความว่าคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติจะมีอำนาจออกระเบียบได้เป็นการทั่วไป สำหรับอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข เกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๑ นั้น มาตรา ๑๑ วรรคสาม ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเป็นผู้กำหนด อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติประสงค์จะกำหนดแนวทางหรือทิศทางการให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ทุกหน่วยงานของรัฐดำเนินการให้สอดคล้องกัน ก็อาจทำได้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๙ (๑) และ (๒) คือ กำหนดนโยบาย แผน และแนวทาง เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติให้สอดคล้องกันได้ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จึงเห็นว่า ระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นระเบียบที่ออกโดยไม่มีอำนาจที่จะออกได้

เมื่อได้วินิจฉัยแล้ว เงื่อนไขที่กำหนดว่าผู้สูงอายุที่จะได้รับเงินเบี้ยยังชีพต้องไม่เป็น ผู้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ เป็นเงื่อนไขที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ เงื่อนไขนั้นจึงใช้บังคับไม่ได้ การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุที่ไม่สอดคล้องกับ เงื่อนไขดังกล่าว จึงเป็นการจ่ายเงินให้โดยชอบแล้ว ในกรณีที่ผู้สูงอายุผู้ใดนำเงินมาคืนให้ทางราชการหน่วยงาน ของรัฐที่รับเงินคืนไว้ย่อมมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินนั้นคืนให้ผู้สูงอายุ นั้นต่อไป

เมื่อได้วินิจฉัยดังกล่าวแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นอื่นอีกต่อไป

อนึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานที่มีหน้าที่ รับผิดชอบควรรับผิดชอบการแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ โดยเงื่อนไขในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพนั้น จะต้องจ่ายให้แก่ผู้สูงอายุที่ไม่มี รายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ซึ่งการพิจารณาว่ารายได้จำนวนเท่าใดจะถือว่าไม่เพียงพอแก่การยังชีพอาจพิจารณา จากข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น จำนวนรายได้ที่ไม่ถึงเกณฑ์ต้องเสียภาษีตามฐานข้อมูล ของกรมสรรพากร หรือจำนวนรายได้ตามเส้นแบ่งความยากจน (poverty line) จากฐานข้อมูลของสำนักงาน สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือจำนวนเงินตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่คณะกรรมการค่าจ้าง ประกาศกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ทั้งนี้ เพื่อให้การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุสอดคล้อง กับมาตรา ๔๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๑๑ (๑๑) และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๙)

๕.๒ กระทรวงมหาดไทยมีความเห็น ดังนี้

๕.๒.๑ การคืนเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สำหรับกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรียก เงินคืนแล้วเงินดังกล่าวอยู่ที่เงินรับฝากขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำส่งคืน และเรียกเงินคืนแล้วองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นนำเข้าเป็นเงินสะสม หากมีมติที่มีผลทางกฎหมายให้คืนเงินดังกล่าว องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น สามารถดำเนินการคืนเงินดังกล่าวได้ทันที ตามวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียกเงินคืนแล้วนำส่งกรมบัญชีกลาง เห็นควรให้กรมบัญชีกลาง ดำเนินการให้คืนเงินดังกล่าวให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปจ่ายคืนให้แก่ผู้สูงอายุ และกรณีที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำส่งเงินดังกล่าวเป็นเงินรายได้แผ่นดินแล้ว เนื่องจากเป็นเงินที่ข้ามปีงบประมาณ และไม่ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีไว้จำเป็นต้องจัดหางบประมาณเพื่อดำเนินการ เห็นควรให้กระทรวงการคลัง พิจารณาดำเนินการคืนเงินดังกล่าวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อย่อยเงินคืนให้แก่ผู้สูงอายุต่อไป

๕.๒.๒ ก่อนการจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้สูงอายุ ตามข้อ ๕.๒.๑ ควรมีการกำหนดนโยบาย การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ชัดเจนสำหรับผู้ที่มีคุณสมบัติรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามความเห็นของ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๖๑๑/๒๕๖๔ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากยังมิได้มีการแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การ จ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งจะมีผลต่อการ ขอคืนสิทธิในการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้ที่ถูกระงับสิทธิ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๐)

๕.๓ กระทรวงการคลังมีความเห็นว่า การแก้ไขปัญหาลูกหนี้ผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพซ้ำซ้อนกับ สวัสดิการอื่น ต้องพิจารณา ๓ กรณี ได้แก่ เงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในปัจจุบันที่ได้รับไปแล้วและทางราชการได้เรียก เงินดังกล่าวคืน เงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในปัจจุบันที่จะได้ต่อไปในอนาคต และเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของบุคคลที่จะ เข้าเกณฑ์เป็นผู้สูงอายุในอนาคต โดยการกำหนดสิทธิในการได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทั้ง ๓ กรณีดังกล่าว ให้มีความสอดคล้อง และเป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อให้สิทธิในการได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเงิน สวัสดิการอื่นจากรัฐทุกรายมีความเป็นธรรมและไม่เหลื่อมล้ำกัน ตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา (คณะพิเศษ) (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๑)

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาแล้ว เห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติในหลักการ ดังนี้

๖.๑ คืนเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุที่ได้นำเงินมาคืนทางราชการแล้ว (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕) จำนวน ๒๘,๓๔๕ ราย เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๔๕,๒๔๓,๑๘๙.๗๐ บาท (สองร้อยสี่สิบห้าล้านสองแสนสี่หมื่นสามพันหนึ่งร้อยแปดสิบเก้าบาทเจ็ดสิบสตางค์)

๖.๒ มอบหมายกระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และกระทรวงการคลังหาแนวทางการจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้สูงอายุรับเบี้ยยังชีพซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น และได้นำเงินมาคืนให้ทางราชการทั้งในส่วนจำนวนเงินที่มีการนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินแล้ว จำนวนเงินที่นำส่งเป็นเงินอุดหนุนหรือเงินสะสมของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยเป็นไปตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) รวมทั้งแจ้งให้มีการถอนฟ้องหรือระงับการบังคับคดีในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการดำเนินคดีเรียกคืนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เนื่องจากไม่มีมูลหนี้ที่จะใช้สิทธิเรียกคืนได้ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๑ เดือน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจติ ไกรฤกษ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กรมกิจการผู้สูงอายุ

โทร. ๐๙ ๙๓๒๕ ๓๗๑๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ policy@dop.mail.go.th

กค 80.4

21 กค 65

16.50 น.

สคค.

ส่ง : กวค.

รับที่ : 87523/65

21 กค. 2565 เวลา 16.00 น.

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๐.๖/ ๑๑๘๕๕

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ก) ๑๕๓๓๑ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

ตามที่ สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์ขอให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเสนอความเห็น เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น เพื่อเสนอคณะกรรมการต่อไป นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. การคืนเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๑) กรณีที่เรียกเงินคืนแล้วเงินดังกล่าวอยู่ที่เงินฝากคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรอนำส่งคืน และเรียกเงินคืนแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเข้าเป็นเงินสะสม สามารถดำเนินการคืนเงิน ดังกล่าวให้แก่ผู้สูงอายุได้ตามวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) กรณีที่เรียกคืนแล้วนำส่งกรมบัญชีกลางเห็นควรให้กรมบัญชีกลางดำเนินการคืนเงินดังกล่าว ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปจ่ายคืนให้แก่ผู้สูงอายุ

๓) กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำส่งเงินดังกล่าวเป็นเงินรายได้แผ่นดินแล้ว เนื่องจาก เป็นเงินที่ข้ามปีงบประมาณและไม่ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีไว้ เห็นควรพิจารณาให้ขอรับการจัดสรร งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อแก้ไขหรือเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายในบางกรณีต่อไป

๒. ปัจจุบันยังมีได้กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามความเห็นของ คณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อผู้สูงอายุได้รับการคืนเงินแล้วจะนำไปสู่ปัญหาว่ายังมีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อีกหรือไม่ ซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ควรกำหนดนโยบายการจ่ายเงิน เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ชัดเจนสำหรับผู้ที่มีคุณสมบัติรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุโดยเร็ว เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๓๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th